

مدیریت حسابداری

www.ketab.ir

مؤلفان:

طاہرہ رضوی کار آموز ، حسین ناصری

(اعضای هیات علمی دانشگاه پیام نور)

سرشناسه	: رضوی کارآموز، طاهره، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: مدیریت حسابداری / مولفان طاهره رضوی کارآموز، حسین ناصری.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات کیومرث، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۷ ص.
شابک	: 978-600-8401-86-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: حسابداری
	Accounting
شناسه افزوده	: ناصری، حسین، ۱۳۶۱ -
رده بندی کنگره	: HF۵۶۵۵
رده بندی دیویی	: ۶۵۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۷۶۳۶۵۴
اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا	

انتشارات کیومرث: تهران، خیابان انقلاب، مقابل دانشگاه تهران، بین خیابان فخررازی
و خیابان دانشگاه، جنب بانک ملت، پلاک ۱۲۰۲، طبقه زیرین

تلفن: ۶۶۴۱۴۴۹۲ دورنگار: ۶۶۹۵۰۴۴۶

www.kumarsbook.com

Email: kumars.book@yahoo.com

 Kumarsbook

 @Kumarsbook

مدیریت حسابداری

مؤلفان: طاهره رضوی کارآموز، حسین ناصری

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰

تیراژ: ۵۰ نسخه

چاپ: فرشویه

صحافی: روشنگر

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۰۱-۸۶-۵

قیمت: ۵۰،۰۰۰ تومان

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است و هر شخص حقیقی یا حقوقی که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر، نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

پیشگفتار

حسابداری یک ابزار کاربردی است که تهیه کنندگان اطلاعات مالی می توانند با بکارگیری آن باعث بروز عواقب اقتصادی شوند. در واقع شیوه تخصیص منابع و انتقال ثروت متاثر از چگونگی بکارگیری مدیریت حسابداری است. بکارگیری مدیریت حسابداری از دو بعد زمان و هزینه دارای رفتار متفاوتی هستند که این موضوع باعث می شود شرکت ها اقدام به نوعی بده بستان در استفاده از آن ها کنند. از سوی دیگر به دلیل اهمیت بحران و محدودیت مالی و به عنوان یک محرک تاثیرگذار در شیوه استفاده از مدیریت حسابداری، این دو رویداد به عنوان متغیرهای مستقل در مهندسی حسابداری به صورت خاص مورد تحلیل قرار گرفت. افزون بر این متغیرهای توضیحی و تعدیل کننده ای برآمده از تئوری اثباتی و تئوری نمایندگی در توسعه و بسط پژوهش استفاده شد. برای بررسی رفتار شرکت ها در بکارگیری مدیریت حسابداری مدلی به منظور تبیین ابعاد مختلف انتخاب های حسابداری تهیه شد، سپس روشی جامع جهت اندازه گیری و رتبه بندی سطح بحران و محدودیت مالی ایجاد شد که براساس آن شرکت ها گروه بندی شدند. به منظور بررسی مدیریت حسابداری از تکنیک های مختلفی که در حوزه اولویت بندی انتخاب ها وجود دارد (شامل روش معادلات همزمانی عطفی و آزمون)، بهره گرفته شد. در بخش تجزیه و تحلیل نتایج ابتدا رفتار شرکت ها در استفاده هر یک از اجزای مدیریت حسابداری با تکیه بر متغیرهای مستقل، توضیحی و تعدیل کننده و با استفاده از آزمون آماری مورد بررسی قرار گرفت. سپس اولویت بندی و ترتیب استفاده از مدیریت حسابداری مطالعه شد تا پس از آن تاثیر متقابل مدیریت حسابداری بر یکدیگر مورد آزمون قرار گیرد. نتایج پژوهش مبین آن است که شرکت ها در موقعیت های مختلف به شیوه های متفاوتی اقدام به استفاده از مدیریت حسابداری می کنند. به بیان دیگر شرکت ها با توجه به شرایط پیرامونی و محیطی خود اقدام به مدیریت حسابداری می کنند تا به هدف خاص خود دست یابند.

فهرست مطالب

۹	 مقدمه
۱۰	 چارچوب نظری
۱۶	 وظایف مدیریت
۲۲	 توانایی مدیران
۲۲	 نظریه‌های پر کاربرد مدیریت
۲۹	 مفاهیم کیفیت اطلاعات حسابداری
۳۷	 مهندسی حسابداری
۳۹	 رویه‌ها و تکنیک‌های حسابداری در چارچوب اصول و ضوابط گزارشگری مالی
۴۹	 بحران و محدودیت‌های مالی
۶۰	 اهداف حسابداری و گزارشگری مالی
۶۲	 تحولات صورت گرفته در سیر تکاملی حسابداری مدیریت
۶۳	 مروری بر سیر تاریخی نوآوری‌های حسابداری مدیریت
۷۵	 حسابداری مدیریت در کشورهای جهان
۸۳	 بحران اقتصادی براساس رویدادها
۸۵	 علل بحران‌های اقتصادی در ایران و راهکارهای برون رفت

مقدمه

حسابداری ابزاری برای انتقال اطلاعات مالی شرکت‌هاست تا استفاده‌کنندگان با استفاده از آن توانایی اتخاذ تصمیمات خود را به دست آورند. از این‌رو اعداد و ارقام ارائه شده از مجرای سیستم اطلاعاتی حسابداری دارای اهمیت ویژه‌ای است زیرا اطلاعات حسابداری در اتخاذ تصمیم‌های اقتصادی (برای مثال توزیع منابع، تخصیص سرمایه‌ها، میزان مالیات و سایر موارد) موثر هستند. از این‌رو اطلاعات حسابداری با کیفیت می‌تواند در بهینگی تخصیص منابع موثر باشد. یکی از عوامل پیرامونی که بر تمام جنبه‌های فعالیت یک شرکت، از جمله مدیریت حسابداری تأثیرگذار است، در واقع محدودیت و بحران مالی موضوعی است که شرکت‌ها به منظور اجتناب از آن و مقابله با عواقب ناشی از آن دست به تدابیر لازم می‌زنند. به بیان دیگر شرکت‌ها همواره به دنبال کاهش ریسک‌های تجاری و غیر تجاری خود هستند. از این‌رو ابزارهای در اختیار خود را به منظور مدیریت مخاطرات پیشرو بکار می‌گیرند. یکی از این ابزارها سیستم حسابداری و مدیریت است که قابلیت بالایی در انتقال اطلاعات شرکت‌ها دارد. در واقع سیستم حسابداری به دلیل ذات گزارشگری خود دارای قابلیت انعطاف‌پذیری بالا در مواجهه با نااطمینانی است. لیکن استفاده مناسب از این موضوع بسیار مهم است چرا که عدم توجه به آن باعث می‌شود که شرکت‌ها به دنبال استفاده خاص از این ساز و کار باشند. شرکت‌ها با استفاده از موقعیت‌ها و ابزار خاص خود اقدام به مدیریت حسابداری می‌کنند تا با به کار بستن خلاقانه و هدفمند اصول پذیرفته شده و استانداردهای موجود و همچنین مدیریت فعالیت‌های واقعی اقدام به طراحی و توسعه کاربردهای عملی حسابداری نموده تا به اهداف خاص خود دست یابند. لیکن همواره آنچه به نظر مدیران مطلوب‌ترین است، ممکن است به نفع تمامی ذی‌نفعان نباشد. به این دلیل که اصولاً مدیران براساس تابع مطلوبیت خاص خود اقدام به تصمیم‌گیری می‌کنند و بدین وسیله باعث ایجاد عدم تقارن اطلاعاتی بشوند که

حاصل آن چیزی جز تصمیم‌گیری نادرست و مخاطرات اخلاقی نخواهد بود. به بیان دیگر بحران مالی باعث به وجود آمدن موقعیت‌هایی خواهد شد که در آن مدیران شرکت‌ها تشویق شوند تصمیم‌هایی اتخاذ کنند که تأثیرهای ناخوشایندی بر روی ثروت سرمایه‌گذاران داشته باشد. در نتیجه چنین رفتاری باعث خواهد شد که در مجموع تخصیص بهینه سرمایه به وجود نیاید.

مسئله اصلی آن است که آیا فشار ناشی از بحران و محدودیت مالی می‌تواند باعث استفاده متفاوت مدیران از فرصت‌های حساب آرای شود.

به بیانی دیگر، از آنجا که حسابداری ابزاری برای افشای واقعیت‌های اقتصادی است و به صورت بالقوه دارای پیامدهای اقتصادی است و در تصمیم‌های حوزه کسب و کار نقش انکار ناپذیری دارد، مدیریت حسابداری و دارای سوگیری بودن تکنیک‌های حسابداری می‌تواند باعث ناکارایی تخصیص سرمایه و تصمیم‌گیری‌های اقتصادی بشود.

از این‌رو بررسی شیوه مدیریت کردن حسابداری در زمان مواجه بودن با ریسک بحران مالی و یا محدودیت مالی امری مهم خواهد بود که نگارنده قصد بررسی آن را دارد. در واقع بحث این است که مدیران با بهره‌گیری از فرصت‌های موجود در مدیریت حسابداری و گزارشگری مالی در زمان مواجهه با بحران و محدودیت مالی اقدام به دست‌کاری در پیام‌های مخابره شده از این سیستم می‌کنند تا بدین ترتیب در جهت منافع خود حرکت کنند و به نوعی ثروت را از سهام‌داران به خود انتقال دهند این پژوهش قصد دارد این موضوع را به صورت جامع مورد بررسی قرار دهد تا به شیوه‌هایی علمی موضوع مورد بررسی قرار گرفته باشد.

چارچوب نظری

با توجه به تغییرات انجام شده در ۵۰ سال گذشته، برخی از این وظایف بدون تغییر مانده‌اند؛ اما هم اکنون، حسابداری مدیریت از مسئولیت کاربردی به مسئولیت حرفه‌ای تبدیل شده است. در واقع این تحول تابع حسابداری مدیریت بوده است. در نیمه آخر قرن نوزدهم سبک‌های مدیریت به‌طور چشمگیری تغییر یافت. آنچه که تغییر یافت مسائلی مانند محیط با سرعت تکنولوژی بود. مدیریت به عنوان یک فرمان و ساختار کنترل به کار برده می‌شد که هرگونه تصمیم در آن، در رأس اتخاذ می‌شد. گزارش‌های غیرمتمرکز و ساختار تصمیم‌گیری نیز توسعه یافت. امروزه سازمان‌ها با چالش‌ها و

گزینه‌های چندگانه مواجه هستند و از این‌رو نیاز است که حسابداران مدیریت وارد عمل شده و به عنوان بخشی از یک تیم در سطحی از آن فعالیت نمایند [۱].

در محیط سنگین رقابتی حاکم بر بازارهای جهانی، کاربرد مدیریت حسابداری همراه با بهبود مستمر محصول یکی از عوامل حیاتی موفقیت سازمان‌ها به شمار می‌رود و مدیران تنها در صورتی می‌توانند در مورد بهینگی تولید و انجام عملیات سازمان تصمیم صحیحی اتخاذ کنند که درک صحیحی از نحوه انجام فعالیت‌ها و فرآیندهای سازمانی یاری می‌رساند. این سیستم ضمن شناسایی و اندازه‌گیری هزینه فعالیت‌های اساسی سازمان، فعالیت‌های فاقد ارزش افزوده را شناسایی و فعالیت‌هایی که عملکرد سازمان را بهبود می‌بخشد، معرفی می‌نماید. بحران اقتصادی روی تولیدات صنعتی، اشتغال، درآمد، تجارت، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی تاثیرگذار است. شاخص فنی بحران براساس دو مرحله متوالی از رشد اقتصادی منفی GDP توسط یا تولید ناخالص داخلی تعیین می‌شود بحران اقتصادی، یک رکود طبیعی، ناخوشایند و بخشی از یک چرخه اقتصادی است که گاهی وقایع حساس و بحرانی در شکل‌گیری آن موثرند [۲].

مدیریت

مدیریت در لغت عمل یا فن اداره کردن، توانایی اداره کردن، مهارت‌های اجرایی و کارگری در اداره و امثال آن می‌باشد و در اصطلاح مدیریت عبارت از هماهنگ ساختن نیروی مادی و انسانی جهت رسیدن به اهداف با حداقل مصرف در کوتاه‌ترین زمان. به عبارت دیگر مدیریت عبارت است از سازماندهی ارکان اداره از قبیل هدف، کاپلان، وظایف و منابع می‌باشد. مدیریت فرایند بکارگیری مؤثر و کارآمد منابع مادی و انسانی در برنامه‌ریزی و سازماندهی بسیج منابع و امکانات، هدایت و کنترل است که برای نیل به اهداف مشخص و مشترک سازمانی و براساس نظام ارزشی مورد قبول صورت می‌گیرد.

بنابراین مدیریت عبارت است از: علم و هنر هماهنگی کوشش‌ها و مسائل اعضای سازمان و استفاده از منابع برای نیل به اهداف معین و یا برنامه‌ریزی، سازماندهی، کنترل و نتیجه‌گیری مطلوب [۳].

حسابداری مدیریت

در سال‌های اخیر، در کتب و مقالات به دوره گذار در حسابداری مدیریت به کرات اشاره شده است. به اعتقاد کاپلان و جانسون^۱ حسابداری مدیریت تا اوایل قرن بیستم